

Цицюра К. В.
аспірантка кафедри професійної та вищої освіти
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»
м. Київ, Україна
викладач англійської мови,
іноземний експерт інституту іноземних мов
Цзясінський університет (Jiaxing University)
м. Цзясін, Китай

КУЛЬТУРНО-МОВНА ПІДГОТОВКА ЯК СКЛADOVA МОДЕЛІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ З БІЗНЕС-ЕКОНОМІКИ В КИТАЙСЬКІЙ НАРОДНІЙ РЕСПУБЛІЦІ

«В умовах зростання швидкості, кількості, різноспрямованості та полілінгвістичності інформаційних потоків, а також збільшення різноманіття та міри проникнення у життя електронних носіїв, здатність до швидкого й правильного сприйняття та інтерпретації іншомовного змістового контенту і є фундаментальним фактором прийняття правильних управлінських рішень», як вважає Р. Готліб [3]. Саме такі умови спонукають фахівців до оволодіння іноземними мовами та знаннями про культуру інших країн в достатньому обсязі для навчання, роботи та повсякденного життя.

Під час ділових контактів важливе місце надається професійному міжкультурному спілкуванню. У його процесі здійснюється обмін інформацією, встановлюються партнерські контакти. Перед сучасною педагогікою постало завдання навчання основам міжкультурної компетенції фахівців економічного профілю. Причому такий підхід у навчанні, зокрема, іноземної мови, відзначається необхідним як власне економістами, так і педагогами, і викладачами іноземних мов. Він зумовлений як потребами сучасного ринку до фахівців-економістів, так і сучасними вимогами до якісного педагогічного процесу.

В силу того, що в процесі навчання мова і культура виступають як основні особисті професійно-формуючі фактори, є підстава вести дискусію про культурно-мовну підготовку фахівців. Знання іноземної мови і зарубіжної культури для фахівця економічного профілю є невід'ємним компонентом професійної компетентності як в Китаї, так і в Україні. Виховання на цінностях та необхідність оволодіння знаннями про культуру є основними засадами концепції

Нової Української Школи [5]. Однак для покращення української економічної освіти також доцільно звернутися до зарубіжного досвіду. Розглянемо, яку культурно-мовну підготовку фахівців з бізнес-економіки пропонує освітньо-професійна програма університетів в Китаї.

Введення терміну «міжкультурна компетентність» для економічної сфери пояснюється тим, що фахівець у галузі економіки повинен володіти іноземною мовою як засобом комунікації з врахуванням специфіки лінгвокультурної спільності, особливостей конкретних понять в своїй та іншій професійній культурі, маючи вміння виокремити та розмежувати загальне і специфічне [1]. До важливих компонентів формування міжкультурної компетентності університети Китайської народної республіки відносять знання та володіння принаймні однією іноземною мовою (особливо англійською), а також знання відповідних правил міжнародного ділового етикету та навичок ведення переговорів для забезпечення можливості координації та спілкування в усній та письмовій формах.

Основна освітня програма вищої професійної освіти (ООП ВПО) бакалаврату в Китаї, що реалізується за напрямом «Економіка», «становить собою систему документів, розроблену з урахуванням потреб регіонального ринку праці на основі державного освітнього стандарту вищої професійної освіти» [2, с. 53]. Вимоги до професійної компетентності фахівця спеціальності «Бізнес-економіка» визначено в освітньо-професійній програмі, що є стандартом вищої освіти Китаю. Така програма є основою для розроблення програм усіх навчальних дисциплін, що викладаються у закладах вищої освіти (ЗВО) Китаю. Вони містять структуру змісту дисциплін, що викладаються у ЗВО, в них встановлено обсяг навчального матеріалу для засвоєння студентами, визначено засоби діагностики рівня якості освітньо-професійної підготовки фахівця.

Загальні (інтегральні) компетентності втілюють комплексні вимоги до якості освіти, що висуваються до майбутнього бакалавра з бізнес-економіки в Китайському університеті. Наприклад, в програмі [4] Цзясінського університету (м. Цзясін, провінція Чжецзян) зазначені такі компетентності, пов'язані з культурно-мовною підготовкою фахівців:

- тісний зв'язок з національними традиціями та культурою;
- високий міжкультурний гуманістичний рівень грамотності та знань;

- бажання робити внесок в процвітання нації і служити суспільству;
- оволодіння професійними теоретичними знаннями та практичними навичками, можливостями застосування професійних знань у міжнародному середовищі;
- відкритість для міжкультурної спільної роботи та глобальне мислення;
- професійна етика з дотриманням патріотизму, чесності та надійності;
- знайомство з культурою, політикою, правилами та практикою міжнародного бізнесу, економіки та торгівлі;
- бажання та високий рівень професіоналізму для співпраці в міжкультурних колективах;
- високий рівень володіння принаймні однією іноземною мовою (особливо англійською) в усній та писемній формах, знання особливостей міжнародного ділового етикету та навичками ведення переговорів.

Як бачимо, освітньо-професійна програма Китайського університету [4] особливо наголошує на необхідності володіння іноземною мовою разом з особливостям бізнес-етикету та культури іноземних країн для здійснення успішної економічної діяльності. Така культурно-мовна підготовка студентів спеціальності «Бізнес-економіка» дозволить їм вільно орієнтуватися в міжкультурному світі, розуміти його цінності та зміст, здійснювати позитивну економічну взаємодію з носіями іншої культури та покращувати соціально-економічний розвиток своєї держави.

Використання позитивного досвіду професійної культурно-мовної підготовки майбутніх бакалаврів з бізнес-економіки Китаю може суттєво покращити сучасну економічну освіту в Україні.

Список літератури:

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: Навчально-методичний посібник. Київ, Кондор, 2008. 272 с.
2. Гала С. В. Из досвіду реформування вищої освіти Китаю / С. В. Гала // Економіка і держава. Вип. 18, 2011. С. 52-55.
3. Готлиб Р.А., 2009. Социальная востребованность знания иностранного языка / Р.А. Готлиб // Социол. исслед., 2, С. 122-127.
4. Освітньо-професійна програма для ступеня бакалавра, 2018. Цзясін: Видавництво академічного офісу Цзясінського університету, 2018.

5. Формула Нової Української школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nus.org.ua/about/formula/> (дата звернення: 17 квітня 2020).